

Proračunski vodič za
građane
GRADA GAREŠNICE za
2023.godinu

Siječanj 2023.

Riječ Gradonačelnika

Drage sugrađanke i sugrađani,

Predstavljamo vam Proračun Grada Garešnice za 2023. godinu kroz ovaj Proračunski vodič namijenjen građanima i nadamo se da ćete i ove godine dobiti potpunu i transparentnu informaciju o najvažnijem gradskom financijskom dokumentu. Svojom veličinom od 10 milijuna eura, svjedoči da se radi se o razvojnem proračunu u punom smislu riječi, a to ćete vidjeti i iz ovog dokumenta.

Temeljem realizacije proračuna iz prethodne godine izvršili smo procjenu za naredno razdoblje. Uzeli smo u obzir šire gospodarske okolnosti, ali i specifičnosti iz naše lokalne razine. U ovoj godini, kao što ćete vidjeti, temeljem aktivnosti i rada iz prethodnog razdoblja možemo računati na sredstva iz tijela EU, državnog proračuna i institucija te potpisanih ugovora o sufinanciranju za nas važnih projekata po raspisanim natječajima. Naši izvorni prihodi nisu toliko izdašni pa smo uložili veliki trud kako bi se mogli kandidirati za puno veća sredstva.

Skrenuo bih pažnju da je 20% ukupnih sredstava proračuna namijenjeno kapitalnim ulaganjima tj. u pripremljene projekte ili u pokretanje potpuno novih, dok je 80% proračunskih sredstava namijenjeno financiranju tekućih projekata i aktivnosti u našem Gradu, a to znači da maksimalno skrbimo o zadržavanju dosegnutog standarda u kulturi, obrazovanju, sportu, socijali, radu civilnog društva, zaštiti od požara i civilnoj zaštiti, te iznad svega odgoju i obrazovanju najmlađih.

Pozivam vas da nam se svojim komentarima, idejama i prijedlozima i tijekom ove godine uključite u proračunski proces, jer tijekom godine postoji mogućnost uključivanja dobrih i kvalitetnih ideja u projekte koje možemo pripremiti za sljedeću proračunsku godinu. Hvala vam na dosadašnjem angažmanu.

Vaš Gradonačelnik
Josip Bilandžija

Što je Proračunski vodič za građane?

Slikovit
Interesantan
Informativan
Edukativan

Ovo je dokument koji prikazuje Proračun, najvažniji financijski dokument Grada, na pristupačan i razumljiv način te približava bit proračuna svim građanima zainteresiranim za ovu temu.

GDJE MOŽETE SAZNATI VIŠE ?

Želite li dobiti potpuni sadržaj proračuna Grada Garešnice, možete ga naći:

na mrežnoj stranici: www.garesnica.eu

u tisku: Službeni glasnik Grada Garešnice

osobno: Upravni odjel za financije,

Vladimira Nazora 20A, Garešnica

Ovaj Proračunski vodič sastoji se od tri cjeline.

U **prvoj cjelini** vodimo vas kroz osnovnu terminologiju i elemente proračuna i proračunskog procesa.

Druga cjelina posvećena je proračunskim prihodima, s ciljem da se objasni njihova struktura i izvori iz kojih se proračun puni.

U **trećoj cjelini** prikazuju se rashodi po strukturi, projektima, odjelima i namjeni za koju se sredstva proračuna troše. Proračunski vodič je svojim sadržajem jedan od alata transparentnosti vlasti prema građanima i njegovim objavljivanjem podiže se ukupna ocjena transparentnosti u ocjenjivanju transparentnosti jedinica lokalne samouprave koji objavljuje Institut za javne financije Republike Hrvatske. U tom ocjenjivanju transparentnosti do sada je naš grad redovito dobivao najvišu ocjenu.

Ključni dokument svakog grada je PRORAČUN. Na njemu se temelji cjelokupna razvojna politika, budući projekti i funkcioniranje velikog dijela sustava koji djeluju na području Grada Garešnice.

Zakon o proračunu propisuje sve bitne elemente Proračuna, jer se kroz njega odvija funkcioniranje proračunskih korisnika, njihovi prihodi i rashodi, te se putem proračuna financiraju udruge, korisnici, sustavi i aktivnosti u koje je uključen veliki broj naših sugrađana. Tu kompleksnu tematiku nastojat ćemo prikazati u ovom dokumentu na manje formalan, a opet cjelovit način prikazujući sve najbitnije stavke koje interesiraju građane.

O PRORAČUNU

Proračun je **temeljni financijski dokument** svakog grada. U njemu se planiraju svi prihodi i rashodi te primici i izdaci tijekom jedne proračunske godine. Osim tekuće godine zakonska je obveza planiranje proračuna i projekcije za dvije sljedeće godine. Tako proračunski dokument sadrži podatke za razdoblje 2023.- 2025.godine.

Proračun se izrađuje sukladno s propisanim **proračunskim načelima**:

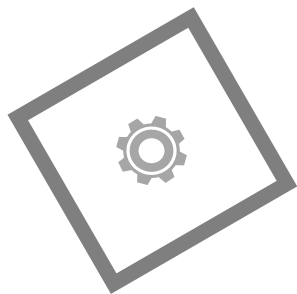
1. TOČNOST
2. ZAKONITOST
3. URAVNOTEŽENOST
4. DOBRO FINANCIJSKO UPRAVLJANJE
5. TRANSPARENTNOST

Proračun se sastoji od **3 dijela**:

1. OPĆI DIO PRORAČUNA
2. POSEBNI DIO PRORAČUNA
3. OBRAZLOŽENJE PRORAČUNA

Podnosi se Gradskom Vijeću, Ministarstvu financija, proračunskim korisnicima, građanima i ostalim sudionicima proračunskog procesa. **Opći dio** daje prikaz prema propisanom računovodstvenom standard. **Posebni dio** prikazuje rashode detaljno po korisnicima, programima i izvorima. **Obrazloženje** sadrži dodatno tekstualno pojašnjenje svih proračunskih kategorija i okolnosti.

Proračunske klasifikacije su propisani načini grupiranja planskih podataka sadržanih u proračunu. To omogućuje praćenje prihoda/rashoda po više različitih osnova.

1

**EKONOMSKA
KLASIFIKACIJA**

Podaci su razvrstani po računima Računskog plana

2

**ORGANIZACIJSKA
KLASIFIKACIJA**

Podaci su razvrstani po Upravnim odjelima i službama Grada

3

**FUNKCIJSKA
KLASIFIKACIJA**

Podaci su razvrstani prema funkciji koja se određenim rashodom financira

4

**PROGRAMSKA
KLASIFIKACIJA**

Podaci su unutar razdjela grupirani prema programima, projektima i aktivnostima

5

**DEFINIRANJE
IZVORA PRIHODA**

Uz svaki rashod prikazuje se šifra izvora prihoda iz kojeg se taj rashod financira

Zakon o proračunu propisuje prioritete financiranja i redoslijed kojim se pristupa planiranju rashoda. To točno usmjerava razvojnu politiku i mimo tog redoslijeda ne mogu financirati neki drugi projekti, niti zaobići prioritet. Osnovni razlog je inzistiranje na odgovornosti i stabilnosti cjelokupnog sustava. Zakonodavac je propisao sljedeće prioritete/redoslijed:

PRVI PRIORITET

OTPLATA DUGA PO
POSTOJEĆIM
FINANCIJSKIM
ZADUŽENJIMA

DRUGI PRIORITET

FINANCIRANJE
OSNOVNIH OBVEZA,
ZAKONSKIH
FUNKCIJA I
DECENTRALIZIRANIH
FUNKCIJA

TREĆI PRIORITET

FINANCIRANJE VEĆ
ZAPOČETIH
PROJEKATA IZ
PRETHODNOG
PRORAČUNSKOG
RAZDOBLJA

ČETVRTI PRIORITET

FINANCIRANJE
NOVIH
PROJEKATA
PREMA PLANU
RAZVOJNIH
PROJEKATA

PETI PRIORITET

PODMIRENJE
OSTALIH
RASHODA

Proračunski proces složen je i dinamičan. Složen je prije svega zbog broja sudionika koji u njemu sudjeluju, a dinamičan je jer se svake godine prijedlozi/programi/planovi moraju uskladiti s novim okolnostima koje donosi život ili zakoni/pravilnici. Glavni nositelji aktivnosti su gradske službe na čelu sa gradonačelnikom, a uključeni su proračunski korisnici, udruge, poduzetnici, građani, te subjekti izvan grada poput ministarstva, ulagača, fondova i slično. Proračun i projekcije za naredne dvije godine usvaja i donosi Gradsko vijeće u zakonom propisanom roku (do kraja godine).

GRADSKE SLUŽBE

Procesom pripreme i planiranja proračuna koordiniraju gradske službe. Konačni prijedlog proračuna utvrđuje gradonačelnik i podnosi ga Gradskom vijeću na usvajanje.

PRORAČUNSKI KORISNICI

Gradske ustanove i ostali korisnici proračunskih sredstava pripremaju podatke o potrebama koje će se financirati iz proračuna u narednoj godini i dostavljaju ih u grad.

GRAĐANI

Tijekom proračunskog procesa građani se, kroz proces uljučivanja javnosti svojim prijedlozima i sugestijama mogu uključiti u predlaganje aktivnosti ili projektata za financiranje iz proračuna.

GRADSKO VIJEĆE

Predstavničko tijelo raspravlja o prijedlogu proračuna i donosi ga najkasnije do 31.12. tekuće godine, a primjenjuje se od 1.1. naredne godine.

Tijekom proračunske godine moguće su izmjene i dopune proračuna (rebalans).

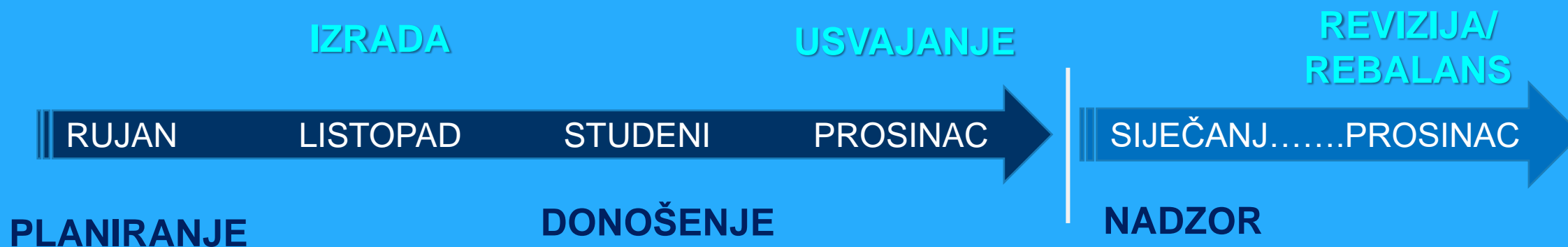

Proračunski proces započinje u tekućoj godini, u mjesecu rujnu mjesecu kada započinje priprema na definiranje rashoda, prihoda i programa te izvora financiranja. U toj prvoj fazi koja traje do kraja prosinca tekuće godine odvijaju se procesi:

- **planiranje,**
- **izrada i**
- **donošenje proračuna.**

U prosincu /zakonski najkasnije do 31. prosinca tekuće godine **Gradsko Vijeće** obvezno je **usvojiti proračun**.

Početak nove proračunske/planske godine rad na proračunu ulazi u drugu fazu koja obuhvaća **proces nadzora** nad izvršavanjem proračuna te **revizije** i u slučaju potrebe **rebalans proračuna**. Rebalansom se planski proračun može ili smanjivati ili povećati tijekom proračunske godine.

Funkcije i sustavi o kojima skrbi Grad i sudjeluje u njihovom financiranju

Područja o kojim skrbi Grad Garešnica?

Tek kad se ovako stave na jedno mjesto postaje jasnija slika o čemu skrbi proračun grada i tko se sve oslanja na financiranje svojih aktivnosti iz gradskog proračuna. Tu se vide i stvarne ingerencije koje su prenesene na jedinice lokalne samouprave:

- ✓ Briga o djeci,
- ✓ Odgoj i obrazovanje,
- ✓ Kultura,
- ✓ Sport, tjelesna kultura i tehnička kultura,
- ✓ Uređenje područja grada za život i stanovanje,
- ✓ Komunalni poslovi i komunalno gospodarstvo,
- ✓ Socijalna skrb i primarna zdravstvena skrb,
- ✓ Zaštita i unapređenje životnog okoliša i prirode,
- ✓ Prometna infrastruktura /izgradnja i održavanje/,
- ✓ Prostorno i urbanističko planiranje,
- ✓ Podrška gospodarstvu i poduzetništvu,
- ✓ Protupožarna zaštita, civilna zaštita,
- ✓ Izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i sličnih akata gradnje,
- ✓ Praćenje provedbe dokumenata prostornog uređenja, te
- ✓ Ostali poslovi sukladno posebnim zakonima a koji su preneseni na grad

Proračunski korisnici su ustanove čije smo prihode i rashode obvezni prikazivati kao sastavni dio gradskog proračuna. Zbog tih razloga se i vlastiti prihodi proračunskih korisnika koje oni ostvare obavljanjem svojih djelatnosti ubrajaju u prihode proračuna grada, a grad planira u svom proračunu i njihove rashode.

Grad Garešnica ima tri “stara” proračunska korisnika

Javna vatrogasna postrojba

Dječji vrtić “Maslačak”

Hrvatska knjižnica i čitaonica Garešnica

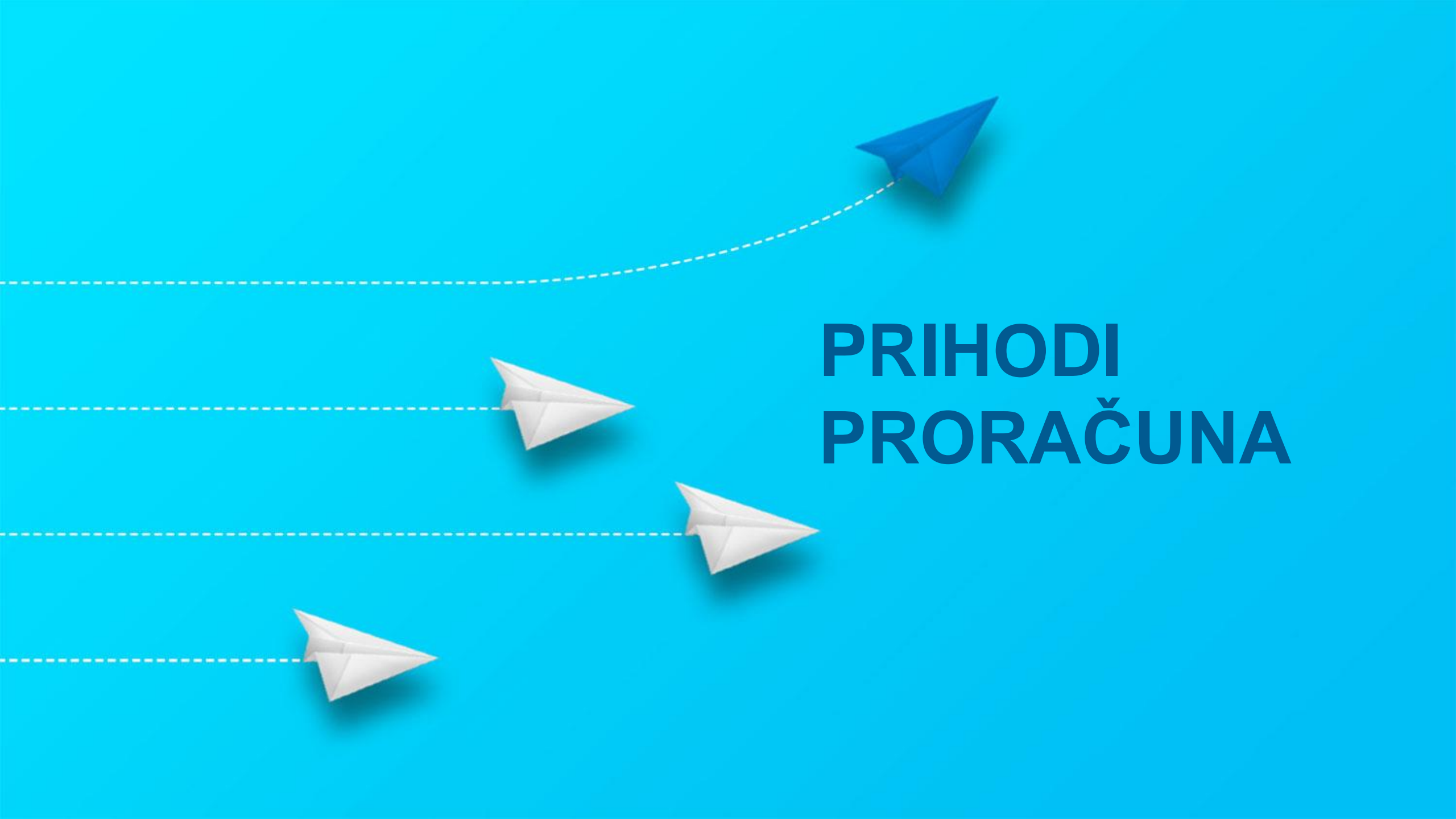
a od 1.10.2022. te 1.1.2023. godine i tri “nova” proračunska korisnika

Osnovna škola “Garešnica”

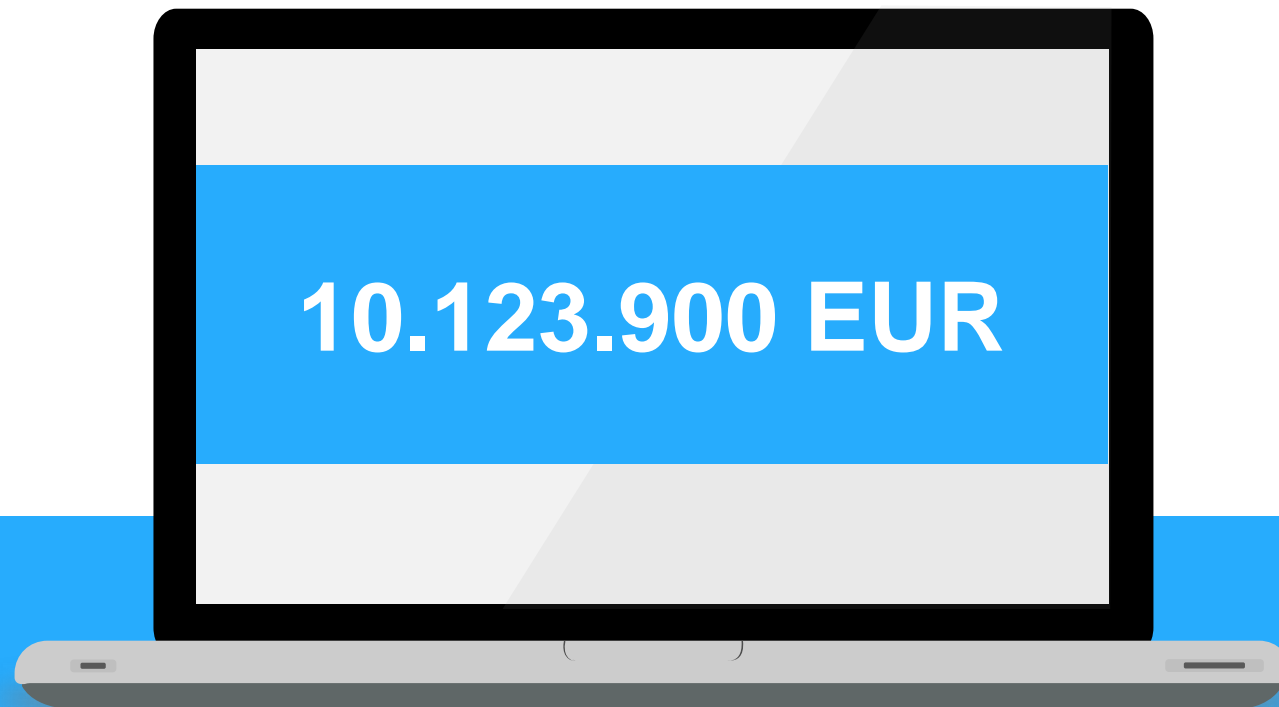
Osnovna škola “Trnovitički Popovac”

Ustanova za upravljanje Centrom za posjetitelje Garešnica

The image features a solid blue background. Four paper airplanes are arranged in an upward-curving path from the bottom-left towards the top-right. The top-most airplane is blue, while the three below it are white. Each airplane is positioned on a horizontal dashed white line. The top airplane is on the highest line, and the others are on progressively lower lines as they move from left to right. The text 'PRIHODI PRORAČUNA' is located on the right side of the image, centered vertically between the second and third dashed lines from the bottom.

PRIHODI PRORAČUNA

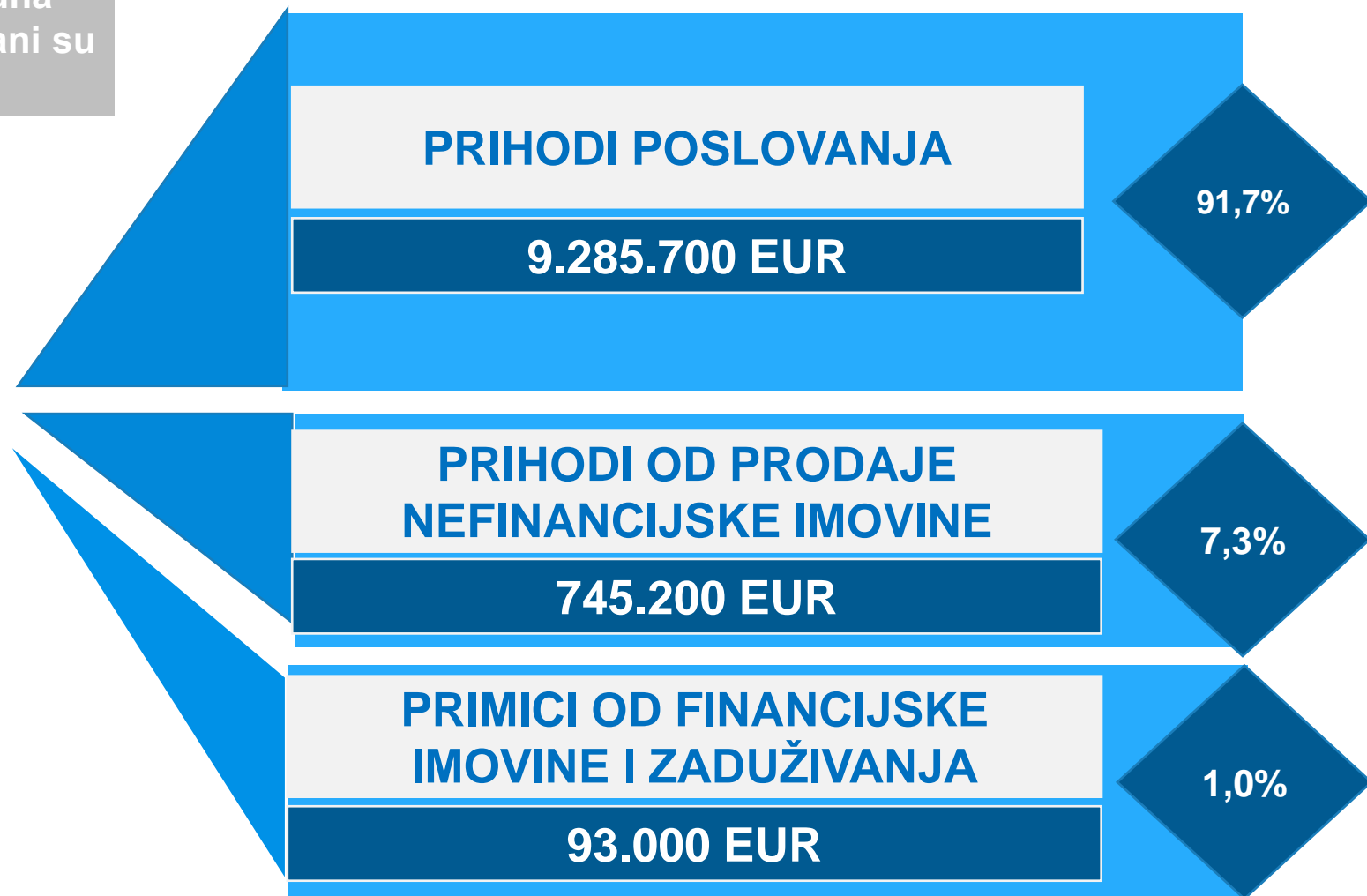

**PRORAČUN GRADA GAREŠNICE ZA 2023. GODINU
PLANIRAN JE U VISINI OD 10.123.900 EUR**

3 GRUPE PRIHODA PRORAČUNA

10.123.900 EUR

Tri grupe prihoda čine ukupne prihode proračuna našeg grada a njihovi iznosi i struktura prikazani su u nastavku:

I – PRIHODI POSLOVANJA

9.285.700 EUR

Kao u svim jedinicama lokalne samouprave ova grupa prihoda je oslonac proračunske snage i najizdašnija je grupa proračunskih prihoda i u Gradu Garešnici te ima učešće od 91,7% u ukupnim prihodima.

Prihodi poslovanja su vrlo kompleksni po svojim izvorima i sastoje se od od 6 podgrupa prihoda.

Prihodi od poreza

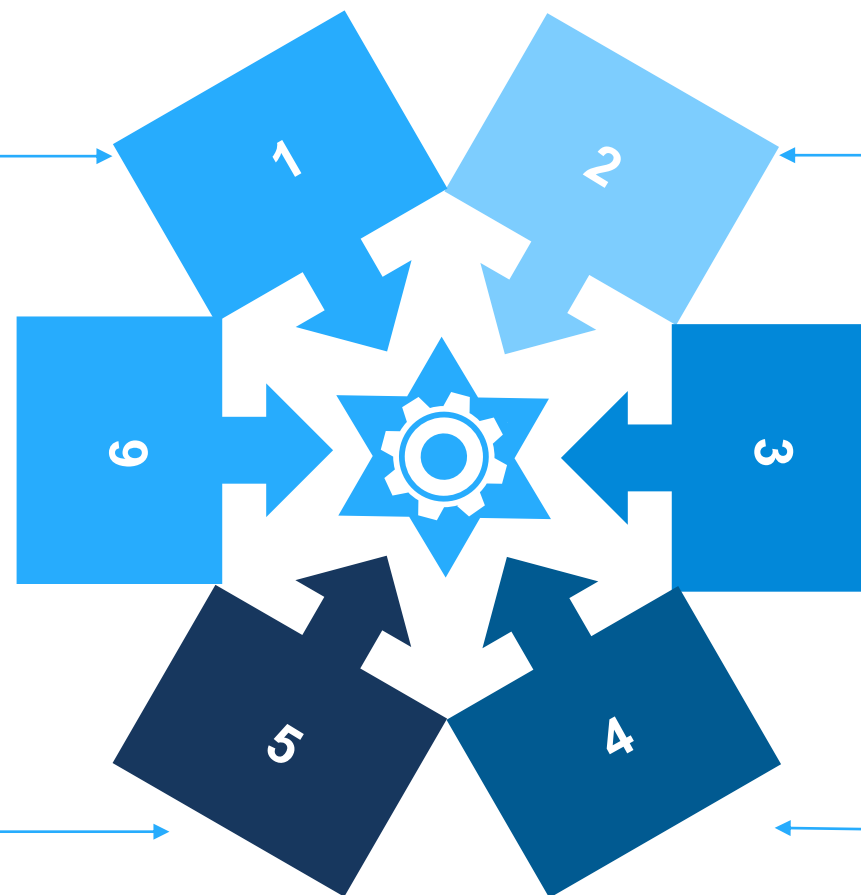
1.683.333 EUR

**Prihodi od kazni,
upravnih mjera i
ostali prihodi**

7.000 EUR

**Prihodi od prodaje
roba i od usluga**

75.219 EUR

**Pomoći iz inozemstva
i subjekata unutar
općeg proračuna**

6.354.278 EUR

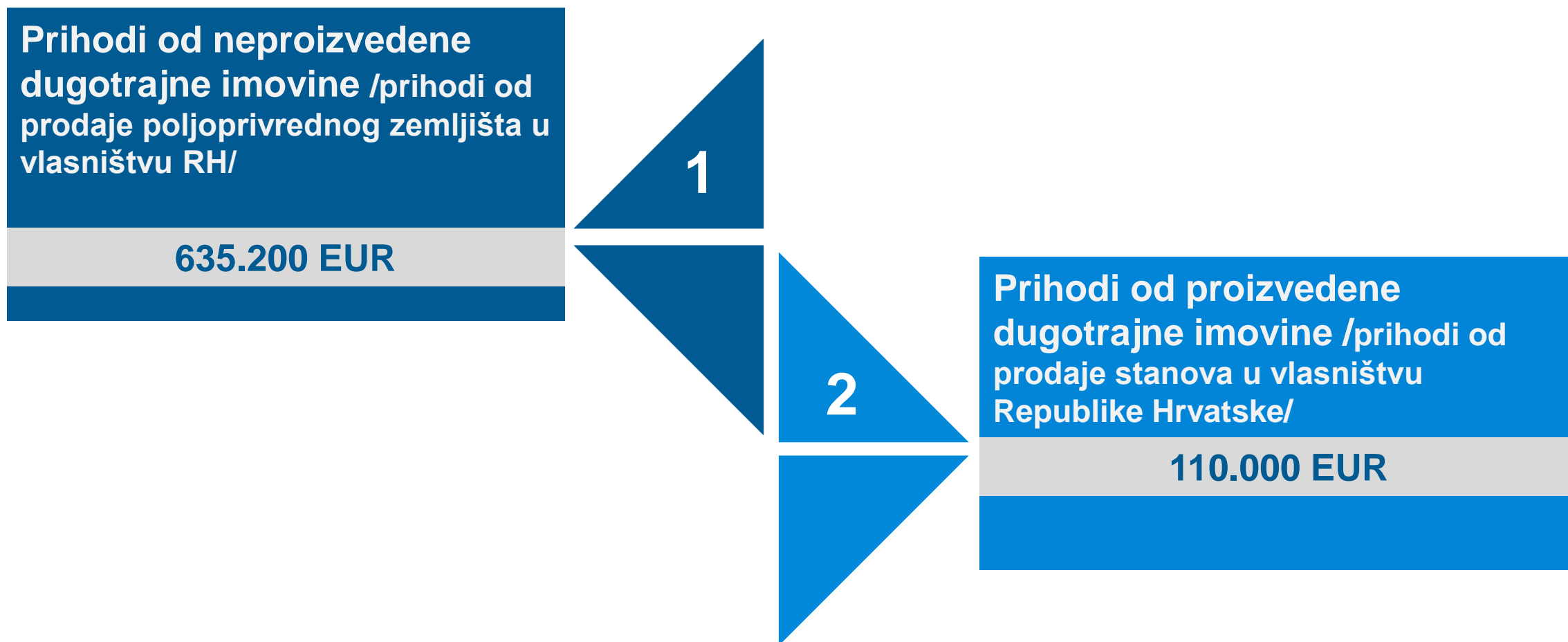
Prihodi od imovine

435.479 EUR

**Prihodi od upravnih i
administrativnih
pristojbi**

730.391 EUR

Ova grupa prihoda **sudjeluje u proračunu sa 7,3%**, ali ovaj iznos zbog prirode prihoda neke godine može biti veći, neke manji, a postoje godi nkada je minimalan, što mu daje odliku nestalnosti. Uglavnom se radi o prihodima dobivenim poljopivrednog ili građevinskog zemljišta, objekata i prostora u vlasništvu grada ili prenesenom na raspolaganje gradu.

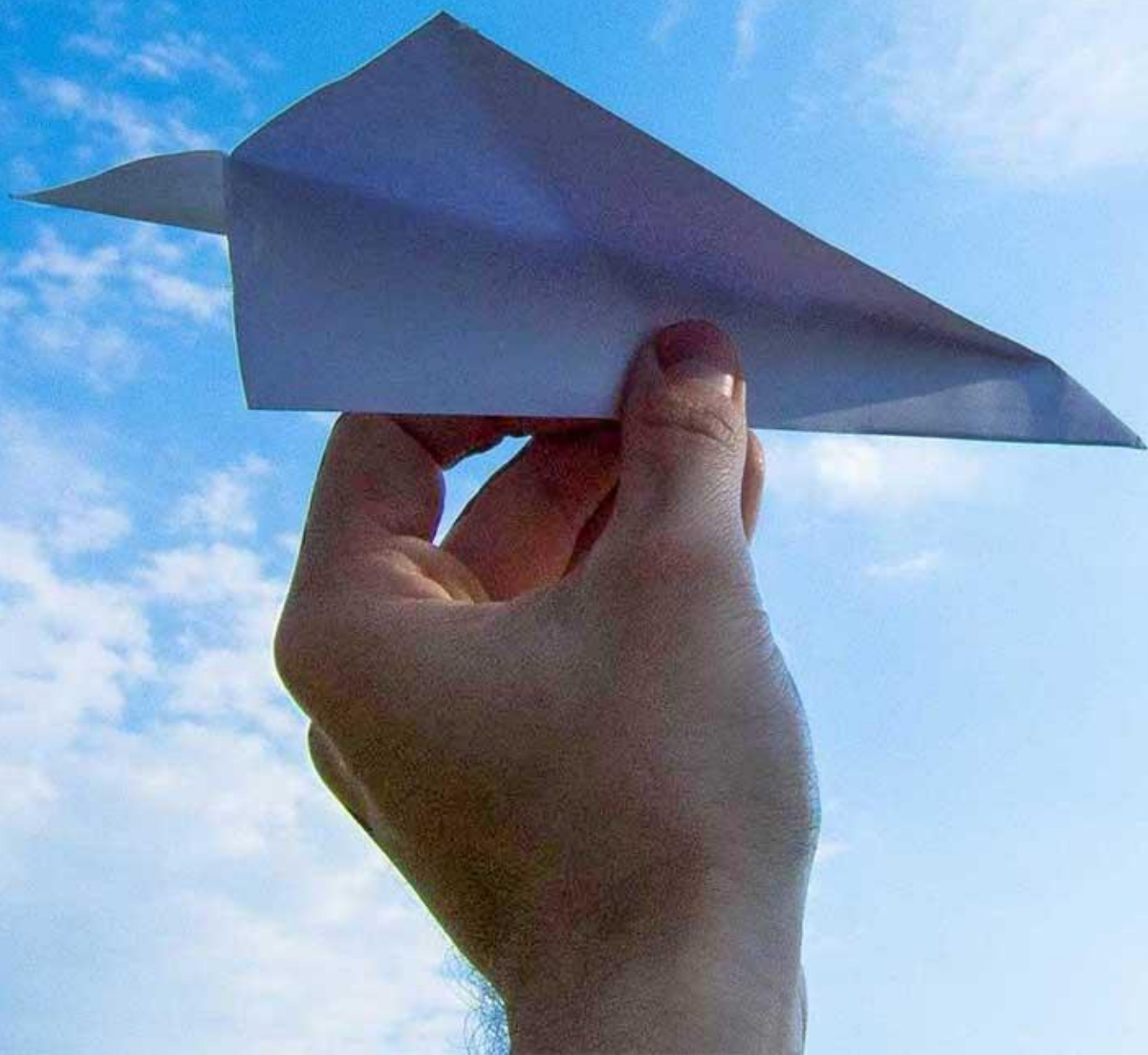
U 2023. godini Grad se može kratkoročno zadužiti i to:

- do iznosa od 300.000,00 eura u obliku Okvirnog kredita po transakcijskom računu sa rokom povrata do 31.12.2023. godine,
- do iznosa od 40.000,00 eura za pred financiranje planiranih i odobrenih projekata koji se financiraju iz sredstava pomoći, a navedeni su u Računu zaduživanja/financiranja za 2023. godinu, (**Uređenje sportskog parka – 20.000,00 € i Izgradnja Agro Parka – 20.000,00€**)
- do iznosa od 13.000,00 eura za kratkoročne zajmove od Državnog proračuna na ime povrata poreza na dohodak. – nenamjenska sredstva za redovno poslovanje

U 2023. godini, temeljem gore propisanih i dozvoljenih granica zaduživanja, Grad će se zadužiti ukupno 93.000 EUR, što iznosi oko ¼ dozvoljenog iznosa.

**RASHODI
PRORAČUNA**

3 GRUPE RASHODA PRORAČUNA

10.123.900 EUR

Tri grupe rashoda čine ukupne rashode proračuna našeg grada a njihovi iznosi i struktura prikazani su u nastavku:

KAKO PLANIRAMO RASHODE PREMA GRADSKIM UPRAVNIM ODJELIMA?

1. GRADSKO VIJEĆE I URED GRADONAČELNIKA

U ovom razdjelu planirani su troškovi za funkcioniranje Gradskog Vijeća, civilnog društva, vijeća nacionalnih manjina, potrebe Ureda gradonačelnika, kao i obilježavanja obljetnica i prigodnih događaja uključujući i Dan Grada Garešnice.

116.613 EUR

2. UO ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI, IMOVINU I OPĆE POSLOVE

U ovo razdjelu planiraju se rashodi za sve proračunske korisnike grada, sve udruge i programe njihovog rada, kao i za sustave zdravstvene, socijalne i civilne zaštite.

5.32.317 EUR

3. UO ZA FINACIJE

U ovom razdjelu planirani su izdaci za redovno funkcioniranje upravnog odjela, izdaci za otplatu zajmova, kao i izdaci za uvođenje sustava lokalne riznice.

288.930 EUR

4. UO ZA GOSPODARSTVO I KOMUNALNI SUSTAV

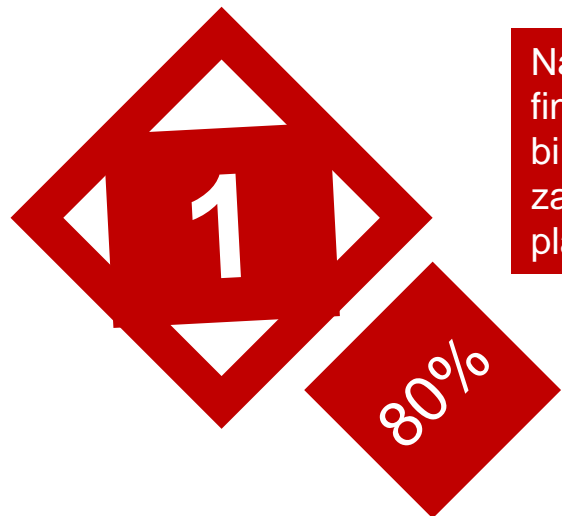
Kroz ovaj odjel vode se projekti izgradnje komunalne infrastrukture, objekata u ostalim područjima van komunalne infrastrukture, održavanje sustava grada, te vatrogasna zaštita kao temeljni oblik zaštite na području grada.

U njemu su planirana sredstva i za novu plansku dokumentaciju za razvojne projekte koji se planiraju graditi u budućem razdoblju.

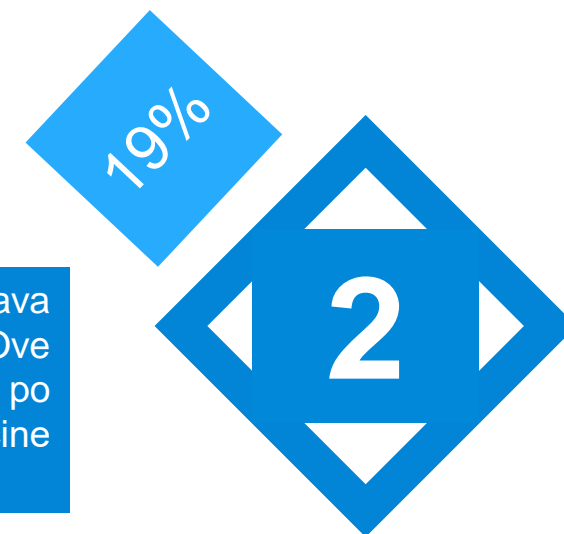
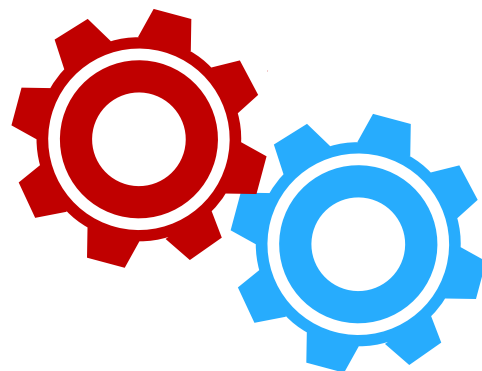
3.786.040 EUR

ŠTO FINANCIRAMO tzv. TEKUĆIM A ŠTO tzv. KAPITALNIM SREDSTVIMA

Najveći dio proračunskih sredstava planira se za pokriće tekućih rashoda. Jednostavnije rečeno, tim rashodima se financiraju programi i troškovi za funkcioniranje postojećih korisnika, sustava, organizacija, udruga, pojedinaca, kako bi njihovo funkcioniranje moglo zadovoljiti potrebe i kvalitetu života koji smo u gradu već dosegli, koji nam nalažu zakonske odredbe, ili obvezni standard određen kao minimalan za te usluge ili radove. **Tekuće rashode ove godine planiramo u visini 80% proračuna.**

Međutim, razvoj i izgradnja novog lica grada, nove infrastrukture, parkova, trgova, zgrada i ostalih trajnih sustava ovisi o planiranim sredstvima u tzv. Kapitalne rashode. S njima se gradi ono što ostaje trajno i traje godinama. Ove godine **19% sredstava** smo namijenili upravo za razvojne programe/projekte. Ovi iznosi i postoci razlikuju se po godinama, te ovisno o izvorima sredstava mogu varirati. Naš grad već godinama ulaže između petine i trećine proračuna upravo u kapitalna ulaganja.

5 PROGRAMA KOJI SE ISTIČU VELIČINOM PLANIRANIH RASHODA

Ovdje prikazujemo 5 programa za koje smo ove godine u proračunu planirali najviše sredstava, te kao takvi zaslužuju da ih istaknemo između ostalih. Neki od njih su iz područja društvenih djelatnosti, a neki iz područja infrastrukture i razvoja.

5

NAJVEĆIH

PROGRAMA

PROGRAM OSNOVNOG ŠKOLSTVA

2.096.448 EUR

PROGRAM PREDŠKOLSKOG
OBRAZOVANJA

1.307.500 EUR

PROGRAM ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

992.160 EUR

PROGRAM IZGRADNJE
KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

988.920 EUR

PROGRAM ODRŽAVANJA KOMUNALNE
INFRASTRUKTURE

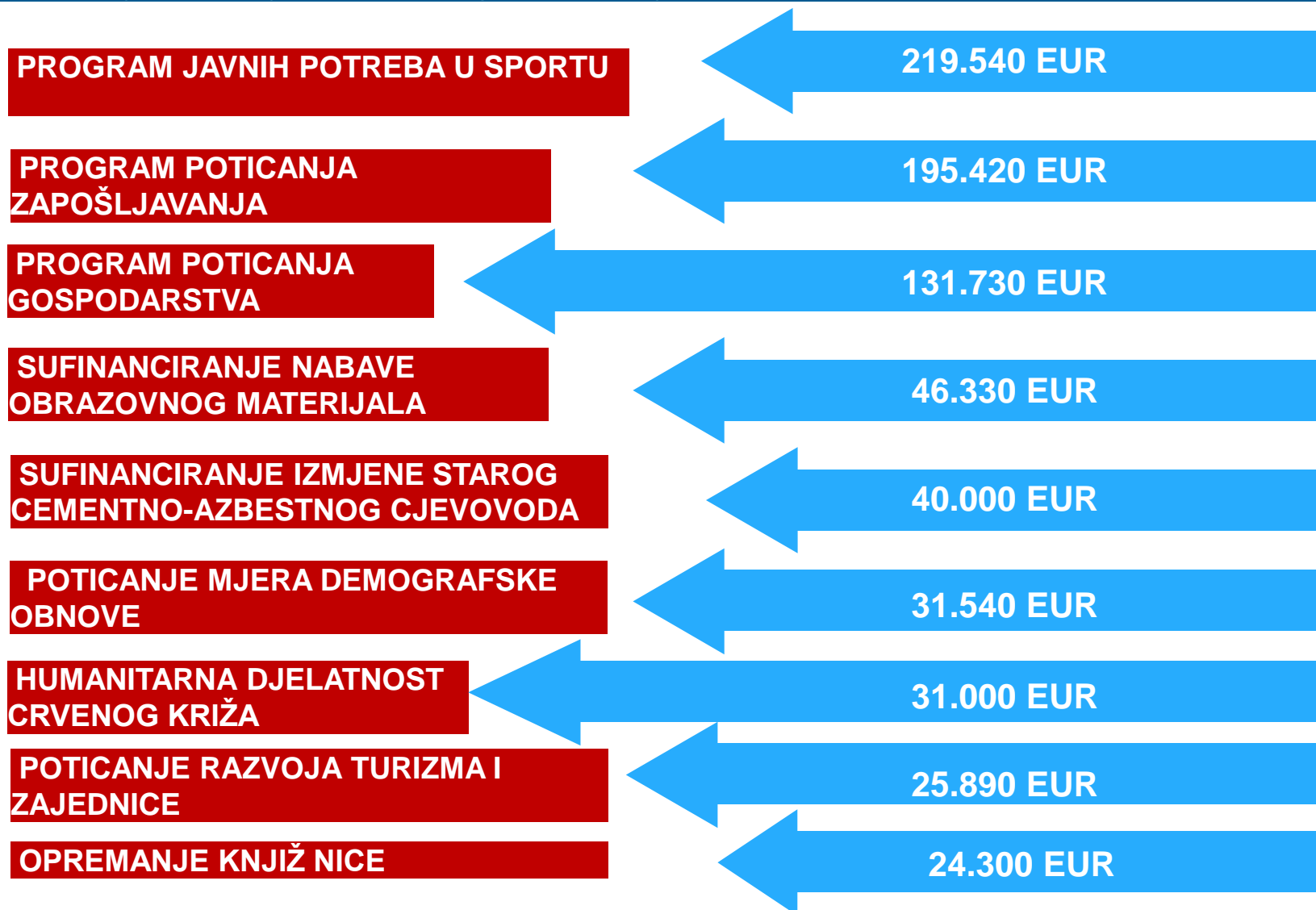
658.000 EUR

9 PROGRAMA NA KOJI SMO KAO GRAD POSEBNO PONOSNI

Ovdje prikazujemo **9 programa** kojima potičemo sve ono što bi život u našem gradu, mogućnosti i način života učinili što boljim, prihvatljivijim našim građanima i mogućim novim sugrađanima. Neki programi su vezani uz stalne potrebe udruga, klubova, organizacija ili grupa građana, dok su neki vezani uz pojačane potrebe koje se javljaju sukladno okolnostima vremena u kome živimo. Svi ovi programi neposredno utječu na bolji život naših sugrađana i imaju u sebi i humanističku notu.

9

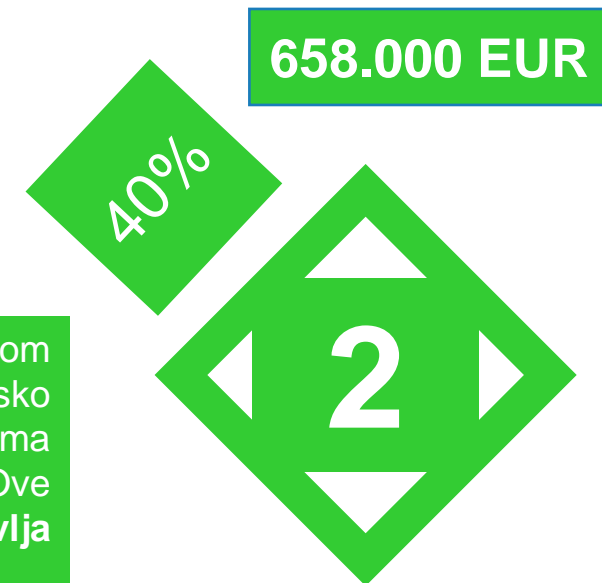
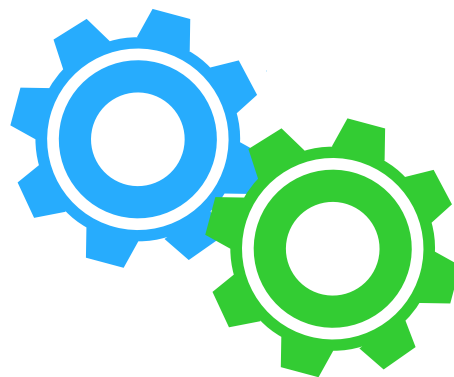
“POSEBNIH”
PROGRAMA

IZGRADNJA I ODRŽAVANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE

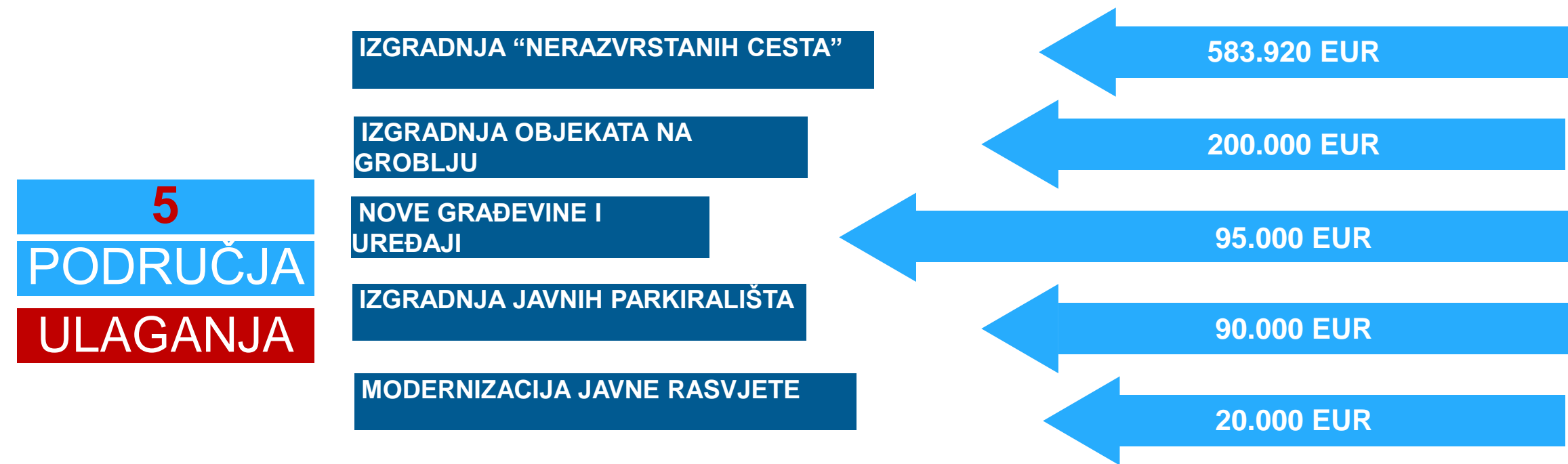
Kao i svake godine fokus javnosti je usmjeren na nove građevinske zahvate, objekte i sustave koji su u planu izvođenja u tekućoj godini. Komunalna infrastruktura je uvijek područje koje je građanima prioritetno jer omogućuje kvalitetniji i sigurniji život i opskrbu, kao i sigurnost na cjelokupnom području grada. Prema mogućnostima proračuna, te vanjskih izvora sredstava za čije pribavljanje smo kao grad prilično uspješni, ove godine planiramo u **izgradnju** u više segmenata **nove komunalne infrastrukture uložiti 988.920 EUR, što čini 60% iznosa sredstava planiranih za područje komunalne infrastrukture.**

Pažnja dobrog gospodara, kako u obiteljskom budžetu, jednako tako i u gradskom mora biti dobrim dijelom usmjerena na kvalitetno održavanje onoga što je kupljeno, izgrađeno i što nam svima služi kroz dulje vremensko razdoblje. Stoga su rashodi za održavanja svih sustava komunalne infrastrukture pokazatelj i odgovornosti prema postojećem i istovremeno i zalog za dulje trajanje tih sustava što direktno doprinosi kvaliteti života kroz godine. Ove godine naš grad planira **uložiti 658.000 EUR u održavanje postojeće komunalne infrastrukture, što predstavlja 40% iznosa sredstava planiranih za područje komunalne infrastrukture.**

IZGRADNJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE PO PODRUČJIMA

Planirana izgradnja komunalne infrastrukture u 2023. godini odvija se na 5 područja i u njih će biti uloženo ukupno 988.920 EUR.

ODRŽAVANJE KOMUNALNE INFRASTRUKTURE PO PODRUČJIMA

Planirani iznos za održavanje postojeće komunalne infrastrukture u 2023. godini odvija se na 6 područja i u njih će biti uloženo ukupno 658.000 EUR.

6

PODRUČJA

ULAGANJA

ODRŽAVANJE JAVNIH POVRŠINA

240.000 EUR

ODRŽAVANJE RAVNE RASVJETE S
TROŠKOM EL. ENERGIJE

194.000 EUR

ODRŽAVANJE
NERAZVRSTANIH CESTA

177.000 EUR

ODRŽAVANJE GROBLJA

36.000 EUR

ODRŽAVANJE GRAĐEVINA I UREĐAJA

9.000 EUR

ODRŽAVANJE GRAĐEVINA JAVNE
ODVODNJE

3.000 EUR

IZDAVAČ:
ZA IZDAVAČA:
PODACI:
GODINA:

Grad Garešnica
Josip Bilandžija
Gradonačelnik
UO za financije
2023.